

Maul, J. (2002). Bogomtale: Per Lorentzen, Uvanlige barns språk. *Kognition og Pædagogik*, nr. 44 (side 53-54).

Denne publikation stammer fra www.livsverden.dk - hjemstedet for:

Forum for eksistentiel fænomenologi

Et tværdisciplinært netværk af praktikere og forskere, som anvender eksistentiel-fænomenologiske grundlagstanker og perspektiver i deres arbejde.

Husk at angive korrekt kildehenvisning ved referering til denne artikel. Den korrekte reference fremgår øverst på denne side.

Læs mere om Forum for eksistentiel fænomenologi
og download flere artikler på
www.livsverden.dk

English version:

This publication is downloaded from www.livsverden.dk – the home page of

The Society for existential phenomenology

A Danish cross disciplinary society of practitioners and researchers who make use of existential phenomenological theory and perspectives in their work.

For more information and downloadable articles visit
www.livsverden.dk

BOGOMTALE

Lorentzen, Per

Uvanlige barns språk

Oslo: Universitetsforlaget, 2001

Indledningsvist fortæller Per Lorentzen om sine kolleger som spørger ham om hvad han nu skriver om, og hvordan han efter nølende omtanke svarer: det samme som før. I første omgang foruroligende måske, men allerede på side 39 får vi en uddybning fra en af bogens helte i form af Wittgensteins udsagn om at det ikke gælder om at være på jagt efter nye fakta eller at være ude på at lære noget nyt, men om at forstå det allerede sete eller oplevede på en klarere måde.

Per Lorentzen har bevæget sig fra psykoterapi ind i en helt ny og meget specialfaglig verden, forøvrigt samtidig med og sammen med sin døvblinde datter. "Over portalen inn til døvblindeverdenen i disse årene kunne det ha stått: Den som trer inn, la alle gamle paradigmer fara!" (side 15). Oplevelsen var at alle perspektiver og modeller blev endevendt samtidig med at miljøet var præget af åbenhed og entusiasme. Herfra påbegyndes en endnu ikke klart formulert søgen efter rødderne til mening og kommunikation, som viser sig i en kontinuerlig skabelse i sociale relationer og samspil med barnet som en ak-

tiv bidragyder. Herfra udspringer to centrale pointer (side 40):

1. "Kommunikasjon mellom mennesker muliggjøres av deres opplevelse af å dele. Det kan være opplevelsen af å dele felles omgivelser, felles ståsted, felles perspektiv på hendelser og felles vurdering og evaluering av forhold i omverdenen.
2. Mening henger ikke sammen med språk eller tenkning, men hva mennesker gjør sammen. Den er med andre ord forankret i deres felles praksis i forhold til omverdenen".

Om sin datter Kaja anvender Per Lorentzen billedet, at hun ikke er et byggesæt fra Ikea, hvor nogle af delene mangler. Som alle andre børn udvikler Kaja sig naturligvis som en helhed ud fra sine forudsætninger og sin egenart. Alle Kajas dele var fra begyndelsen af i konstant ændring og udvikling. Og her kommer en anden helt ind i billedet i form af Vygotsky, som (side 48) anfører at for at studere hvorfor personer bliver til det de er, må man studere dem i løbet af ændrede processer. Det er i bevægelse at en organisme kan vise hvad den er. Og det demonstrerer Kaja i sin udvikling af tegn for bl.a. at være færdig, hvor Per Lorentzen kan vælge mellem

det offisielle og så Kajas, og fornuftig-
vist vælger Kajas fordi meningen lig-
ger i brugen. "Jeg forsto det sligt at
når Kaja og jeg etablerer mater å være
sammen på, skaper felles opplevelser
gjennom våre samspill og lager oss et
repertoar av aktiviteter, skaper vi også
en livsform hvor våre ytringer i for-
hold til hverandre kan framstå som
meningsfulle i kommunikationen"
(side 70), Med andre eller Wittgen-
steins ord: meningen ligger i brugen
og kommunikasjon er en livsform.
Således ender Per Lorentzen med at
konstatere, at sprogtilegnelse ikke kan
være en individuell proces, den foregår
ikke i et individ alene, men i det rela-
tionelle netværk som individet indgår
i. Eller sagt med Bruners ord (side 74)
så møder barnet ikke sproget på en
vilkårlig måde, men udviklingen af
sprog omfatter mindst to personer
som forhandler med hinanden i
formningen af sprog til effektivisering
af kommunikationen. Sproget forstås
her som en kollektiv aktivitet som
kun kan forstås inden for et fælles-
skab, som kunne kaldes en livsform,
således at sproget udspringer af vore
handlinger.

Det kan både forekomme indlysende
og svært forståeligt på en og samme
tid, derfor giver det mening at Per Lo-
rentzen bliver ved med at fremstille
det i tale og foredrag på baggrund af
sine særlige oplevelser fra kommuni-
kationens og sprogets grænseområder
i de udviklingshæmmedes verden. På
tryk har han en sjælden evne til at in-
tegrere egne iagttagelser med sprog-
lige metaforer af heltene: Wittgen-
stein, Vygotsky, Merleau-Ponty, Bruner,
Threvarthen og Rommetveit m.fl. En
væsentlig bog om et specielt handi-
cap, menneskelig kommunikation
samt mening og sprog i al almindelig-
hed. Læs den og mere i:

*Lorentzen, Per (1997): Vanlige og
uvanlige barn. Samspill og kommuni-
kasjon med alvorlig funksjonhem-
mede barn. Tano Aschehoug Oslo.*

*Lorentzen, Per (1998): Språk og hand-
ling. Språkutvikling hos vanlige og
uvanlige barn. Tano Aschehoug Oslo.*

*Lorentzen, Per (1998): Hjelp inn til
felleskabet. Kognition & Pædagogik,
nr. 27 side 9 - 16.*

John Maul